

[Miljøministeren]

til funktion som skelgrøfter graves tilstrækkeligt brede. Tilsvarende må sidegrøfterne til afvandingskanalen også graves så dybe og brede, som traditionelt anvendes i Tøndermarskens ydre koge. Sidegrøfterne bør i øvrigt af praktiske grunde så vidt muligt placeres i de eksisterende render på det oprindelige forland, som generelt er placeret med godt 200 meters mellemrum.

Forsøgsmæssigt og som værende af speciel betydning for bl. a. flere arter af ynglende vandfugle og som yngledamme for padder bør etableres damme i enkelte græsningsfener med ca. 1,5 meters dybde og ca. 20 meter i diameter.

1.2. Pumpeanlæg

Til varetagelse af bevandingen vil det blive nødvendigt både nord og syd for Vidåen at etablere en ekstra pumpe til formålet, eftersom det ifølge sagkyndige hverken i anlæg eller speciel løbende drift er økonomisk og praktisk at foretage bevandingen med afvandingspumperne.

Hvis det besluttes ikke at etablere et saltvandsindtag i reservoiret, bør det desuden overvejes at sikre en vis ferskvandsforsyning til reservoiret ved pumpning, således at der til stadighed kan opretholdes en permanent vanddækket flade. De teoretiske og praktiske muligheder for eventuelt at kombinere bevandingen af den nye kog syd for Vidøen med vandforsyning til reservoiret bør overvejes, inden der alternativt tages stilling til berettigelsen af etablering af en helt separat pumpe til det ønskede formål.

1.3. Overflade og vegetation

Muddervader dækker i dag det sydvestlige hjørne af det område af den nye kog, som ligger nord for Vidåen, og der vil her være behov for en vis jordbearbejdning og tilsåning, hvis man hurtigt ønsker et vegetationsdække. Tilsvarende problem skønnes ikke at eksistere syd for Vidåen, hvor reservoironrådet dækker hele den vestligt beliggende muddervade.

De egentlige vegetationsdækkede flader i den nye kog er i dag præget af saltvandstålende planter, hvoraf de allervestligst placerede som kveller, spartina og annelgræs næppe vil kunne leve videre under gradvis mere ferske forhold. Da de vestligste, vegetationsklædte områder syd for Vidåen bliver place-

ret i reservoiret udgør de ikke noget problem, når der skal indrettes græsningsarealer.

Problemet i de vegetationsdækkede områder, hvor plantedækket på de højereliggende dele er domineret af rød svingel og på de lavere af krybhvene, der begge kan leve videre under forfærkning, er imidlertid de nødvendige anlægsarbejder. For det første skal der som anført ske opgravning af åbne sidegrøfter, hvor der i dag er eksisterende render, og for det andet bør der ifølge sagkyndige ske en grøbling af alle græsningsfener for at muliggøre et rimeligt afløb af overfladevand fra græsfladerne i våde perioder. Ved anvendelse af moderne maskiner kan de opgravede materialer formentlig spredes så meget, at den underliggende vegetation kan skyde igennem og stadig give god græsning, men det må ikke udelukkes, at der visse steder bliver behov for fræsning og tilsåning af den opgravede jord.

Generelt bør der dog ikke ske omlæg af det faste vegetationsdække, da dette forringer fladernes værdi for plante- og dyreliv overordentlig meget. Endvidere er det alment accepteret af sagkyndige, at der ved en hensigtsmæssig drift af inddigede naturgræsarealer kan skabes endog særdeles stabile græsgange med høj ydeevne. Endvidere opretholdes uden jordbearbejdning en mere bæredygtig bund for de græssende dyr.

Vedrørende overfladeforhold må det fremhæves, at der i den nye kog ikke bør ske nogen form for detailafvanding med nedgravede drænledninger.

I forbindelse med områdets vegetationsudvikling bør det nævnes, at der fra flere forskningsinstitutioners side (bl. a. de botaniske institutter ved Århus og Københavns universiteter) har været ansøgt om støtte til projekter, der skulle studere den naturlige succession i det hidtidige forlands vegetation efter inddigning.

1.4. Arealanvendelse

Det er som anført ønskeligt at opretholde den nye kog som permanent græsland til græsning for kreaturer og får samt høslæt. Sidstnævnte bør af hensyn til ynglefuglene normalt ikke ske før efter 15. juni.

Principielt bør der ikke ske kunstgødskning eller anden kemikaliebehandling af græsarealerne. Sidstnævnte forhold bør dog som andre økologiske spørgsmål anført i afsnit 1